

PERHE

Kirsikka Antikainen asuu Rovaniemellä lastensa Aapon, 17, Niilan, 13, Lumin, 11, Syksyn 11, ja Pepin 7, kanssa.

elämä

PERHE TULEE ENSIN

Arkkitehti ja juristi Kirsikka Antikainen teki kaiken mahdollisen, jotta hänestä tuli suurperheen itsellinen äiti.

Teksti ja kuvat Viivi Handolin

Antikaisten perheessä riittää ääntä ja vilinää. Juuri siitä Kirsikka Antikainen on aina haaveillut.

H

aluan olla itsellinen äiti ja hoitaa lapsia kotona. Se oli **Kirsikka Antikaisen**, 49, selkeä tavoite jo kolmekymppisenä. Oli 2000-luvun alkupuoli, ja arkkitehtina työskentelevästä Antikaisesta oli tullut äiti ensi kertaa.

Esikoinen oli saanut alkunsa parisuhteessa, jonka päättymisen jälkeen Anti-

kainen kasvatti lasta yksin.

Se sujui niin hyvin, että Antikainen alkoi haaveilla useamman lapsen perheestä. Hänelle oli heti selvää, että hän haluaisi saada lapset yksin.

”Olin alkanut kyseenalaistaa perinteistä ratkaisua parisuhteesta ja mietin, miksi tarvitsen parisuhteen saadakseni perheen. Itsellinen äitiys tuntui mahtavalta vaihtoehdolta.”

Samoihin aikoihin Antikainen alkoi unelmoida myös siitä, että hän voisi olla lasten kanssa kotona.

”Olin ehtinyt olla töissä ja esimiehenä ja saavuttaa uratavoitteita. Nyt unelmani oli lukea, neuloa villasukkaa ja leikkiä lasten kanssa”, hän muistaa.

Jotta haave voisi toteutua, kolmekymppisen Antikaisen piti keksiä keinot saada lisää lapsia itsellisenä äitinä. Samalla piti saada talous pyörimään niin, että rahaa riittäisi elämiseen, vaikka perheen ainoa aikuinen ei kävisi päivätöissä.

On kesäinen aamu Rovaniemellä. Tämä on se hetki päivästä, kun kaikki viisi lasta nukkuvat eikä vauhdikas perhehulabalo ole vielä alkanut.

Olohuoneeseen paistaa aikainen aamuaurinko koko seinän kokoisista ikkunoista. Metsä tontin reunassa tuoksuu suopursuilta. Jos sinne astuisi, iskisivät hyytiset heti kimppuun.

Antikainen päästää pihalle tarpeiltaan havannankoirat **Söpön** ja **Viljan**, äidin ja tyttären. Perheen **Jaakko**-pupu kurkkii nojatuolin alta kuono väpättäen. Se on ehtinyt jo aamun aikana kakkia lattialle ja levittää vessan purut ympäriinsä.

Puutalo omakotialueen reunamalla on ollut Kirsikka Antikaisen ja hänen lastensa, **Aapon**, 17, **Niilan**, 13, **Lu-**

ARJEN TOIMIMISEN MAHDOLLISTI JÄRJES- TELMÄLLINEN LUONNE JA ERINOMAISET UNENLAHJAT.

Perheen lähipiiri on tottunut ihmettelemään Kirsikka Antikaisen ikuista energiaa ja aikaansaavuutta.

min, 11, **Syksyn**, 11 ja **Pepin**, 7, koti jo kymmenen vuoden ajan.

Tosin ihan ensimmäisen kerran Antikainen muutti etelästä Rovaniemelle jo kuusitoista vuotta sitten, vuonna 2007. Silloin matkassa oli vasta esikoinen. Hänet Antikainen pakkasi rintareppuun ja haki opiskelemaan Lapin yliopiston oikeustieteelliseen tiedekuntaan. Pääsy Helsingin yliopistoon oli jäänyt hilkun päähän, ja Rovaniemelle oli helpompipäästä. Etelä-Suomeen jäi odottamaan työ arkkitehtina. Arkkitehdin tutkinnon Antikainen oli suorittanut jo reilusti ennen lapsen syntymää.

Rovaniemelle muutettuaan Antikainen osti saman tien rivitaloasunnon. Pohjois-Suomen asuntojen edullisuus löi pääkaupunkiseudun hintoihin tottuneen ällikältä. Antikainen oli myynyt etelässä asuntonsa, ja uuden sai pohjoisesta velatta.

Kun Lapin yliopistosta tuli hyväksymiskirje, Antikainen alkoi haalia tenttikirjoja kirjastosta. Yliopistossa hänellä oli kova draivi päällä.

”Koin, että opiskelijat inspiroivat toinen toisiaan. Harpoin pinontoja innoissani eteenpäin sillä aikaa, kun Aapo, maailman helpoin vauva, veteli kuuden tunnin päikkäreitä raikkaassa pakkassäissä.”

Todennäköisesti juuri esikoisen vauva-ajan helpous olikin avain siihen, että Antikainen löysi oman polkunsa suurperheen itsellisenä äitinä.

Opiskelun lisäksi hän nimittäin huomasi rakastavansa uudenlaisia onnistumisen kokemuksia.

Antikainen ryhtyi selvittämään, kuinka hänestä voisi tulla useamman lapsen itsellinen äiti. Tässä kohtaa Antikainen haluaa tarkentaa, ettei hänellä ole koskaan ollut mitään isää vastaan. Hän ei missään tapauksessa halua vähätellä miehiä tai isyyden merkityksellisyyttä.

”Seurustelin 16-vuotiaasta asti aikuisikään, ja ne olivat kivoja suhteita. Mutta kun kuulin mahdollisuudesta saada lapsia yksin hedelmöityshoidoilla, se tuntui selkeältä ratkaisulta. Ja olen aina kannattanut selkeitä ratkaisuja.”

Suomessa ohjataan vahvasti elämään tietyllä tapaa, sanoo Antikainen. Koulun jälkeen tulee opiskelu, sitten työ, sitten perhe.

”Päästessäni perhevaiheeseen aloin miettiä, mitä haluan elämältäni. Täytyykö minun seurata normia? Tiesin, että haluan lapsia, mutta en kaivannut parisuhdetta. Parisuhdekin voi olla vaativa sekä kuormittava ja siihen liit-



”TEHOKKUUS MENI ÄÄRIMMÄISYYKSIIN, MUTTA VÄSYNEENÄ SITÄ AJATTELEE ERI TAVALLA.”

tyy riskejä. Mitä jos tulee ero tai pitää riidellä kotitöistä?”

Hänelle itsellisessä äitiydessä ei ole koskaan ollut mitään kummallista tai pelottavaa, eikä se ollut vastoin omia arvoja.

”Se tuntui pelkästään loogiselta vaihtoehdolta.”

Itsellinen äitiys ei kuitenkaan onnistunut niin helposti kuin Antikainen oli toivonut. Raskaus ei alkanut hedelmöityshoidoista huolimatta. Lopulta hän päätyi kääntämään kaikki mahdolliset kivet ja hakeutui hoitoihin ulkomaille. Lähes kolmen vuoden ajan Antikainen kävi hoidoissa eri paikoissa ja kokeili erilaisia hedelmöi-

tyshoitoja. Se oli raskasta aikaa.

Antikaisella oli ystävää, joka oli käynyt läpi samoja kokemuksia ja jolle hän pystyi itkemään turhautumistaan. Se toi lohtua ja tukea.

”En kaivannut ketään pitämään kädestä, mutta hoidoissa käyminen oli pelottavaa. Minun tapani reagoida oli yrittää olla ajattelematta asiaa. Jos olisin ollut parisuhteessa ja olisi pitänyt pohtia asiaa jonkun kanssa, olisi voinut olla vielä ahdistavampaa”, hän pohtii.

Sekundaarinen lapsettomuus ja lähes kolmen vuoden yritys jättivät syvät jäljet. Antikainen ymmärsi, että lapsen saaminen on valtava ilo ja onni. Ja toisaalta, jos lisää lapsia ei tulisi, se tulisi olemaan hänelle hirveä suru.

Lopulta hoito tarppasi Keski-Euroopassa. Ja kun Niila syntyi vihdoin vuonna 2010, kysyi Antikainen heti synnytyslaitoksella, milloin olisi turvallista tulla uudelleen raskaaksi. Kaksoset, Lumi ja Syksy, syntyivät vuoden ja neljän kuukauden kuluttua. Siinä vaiheessa Antikainen päätti pitää taukoa, vaikka vauvakuume oli edelleen huipussaan.

”Sekundaarinen lapsettomuus oli ollut sellainen tuska, että olin päättänyt, että jos lapsia saan, niin niitä haluan. Järjen tasolla silti ymmärsin, että nyt kannattaa pitää taukoa.”

Antikainen muistaa, kuinka taksissa synnytyssairaalaan kotiin iski välähdyksenomainen pelko siitä, miten hän saisi pidettyä kaksoset elossa. Kiipeän sektiohaavansa takia hän ei pystynyt kantamaan vauvoja. Tunne meni kuitenkin nopeasti ohi.

Antikaisen esikoinen oli viisivuotias, Niila puolitoista ja kaksoset vastasyntyneitä, joten jokainen hetki päivässä piti käyttää hyödyksi. Arki oli todella intensiivistä. Samalla kun Antikainen paranteli sektiohaavansa, hän hoiti neljää pientä lasta käytännössä yksin.

Arjen toimimisen mahdollisti järjestelmällinen luonne ja erinomaiset unenlahjat, Antikainen ajattelee nyt.

Hän muistaa, kuinka hän teki aamuisin jääkaappiin päivää varten neljä välipalaa isommille: yhteensä kahdeksan lautasta, jossa oli leipää, kurkkua, kinkkua, porkkanaa. Ruokaa valmistui yhdellä kertaa neljäksi kerraksi. Koko perhe söi kuukausia matalalla ritiläpenkillä, koska Antikainen ei sektiohaavansa takia pystynyt nostamaan Niilaa syöttötuoliin.

"Mietin kaiken järjestelmällisesti ja täytin kaapit ja pakastimen ruoalla. En todellakaan voinut lähteä kesken kaiken keittämään perunoita, vaan kaiken piti olla valmiina. Mieluummin vaikka nukuin viisi minuuttia kaksosten vieressä kuin keitin perunoita."

Satunnaista apua arkeen Antikainen sai Kajaanissa asuvilta vanhemmiltaan sekä Rovaniemen kaupungilta. Heti kaksosten syntymän jälkeen naapuri kävi perheen puolesta kaupassa.

Siitä hyötyivät molemmat, sillä autoton naapuri sai samalla omiakin ostoksia varten Antikaisen auton käyttöönsä.

Myöhemmin Antikainen kävi kaupassa kahden viikon välein, ja maitotuotteet hän tilasi kotiin. Väsyneenä pienikin viivytys kassajonossa ärsytti, eikä hän voinut käsittää, miten jollakulla saattoi olla aikaa jutella kassan kanssa.

"Tehokkuus meni äärimmäisyyksiin, mutta väsyneenä sitä ajattelee eri tavalla."

Deluxe onnentunne, sellaisena tuo aika on intensiivisyydestään huolimatta Antikaisen mieleen jäänyt.

"Onnenhuumahormoneissa olisin voinut vaan tuijottaa vauvojen varpaita ja sormia päivät ja yöt."

"PÄÄTIN, ETTÄ JOS PEPPI SELVIÄÄ, EN ENÄÄ KOSKAAN VALITA MISTÄÄN."

Pupu tuntee monta nimeä: Pertti Antikainen, Jaakko ja Tipsu. Sen oli alun perin tarkoitus olla häkissä, mutta eihän se siellä viihtynyt. Nyt se ei enää pissaile ympäriinsä, joten se saa loikkia vapaana.

Neljän vuoden päästä syntyi vielä kuopus, Peppi Kirsikantytär.

Asuntosijoittaminen tuli Antikaisen elämään melkein sattuman kautta. Lapsettomuushoidoissa ollessaan hän joutui palaamaan vielä hetkeksi Etelä-Suomeen töihin. Rovaniemellä kuitenkin odottivat esikaisen kaverit, kiva hoitorinki ja etenkin vuokralle laitettu rivitalokoti.

Rovaniemen kodin vuokraaminen avasi Antikaisen silmät asuntosijoittamiselle.

"Kun tilille kilahti joka kuukausi rahaa vuokra-asunnosta, aloin laskea vuokratuottoa. Olen aina tykännyt matematiikasta, ja se oli helppoa matematiikkaa."

Antikainen oivalsi, että asuntosijoittamalla hänen olisi mahdollista kerryttää pääomalleen sellaista tuottoa, joka mahdollistaisi kotiäitiyden, josta hän haaveili.

Rovaniemelle palattuun Antikainen hankki ensimmäisen varsinaisen sijoitusasuntonsa, yksion Rovaniemen keskustasta.

Antikainen kartutti asuntosalkkunsa pesämunan pohjalta säästeliäisyydellä ja velkavivun avulla.

Myös ajoitus sattui olemaan pohjoisen asuntomarkkinoilla loistava, joten mukana oli myös tuuria, Antikainen sanoo.

Vähitellen asuntoja kertyi lisää, enimmäkseen edullisia ja pieniä. Nyt asuntoja on viisitoista ympäri Rovaniemeä. Yksi asunnoista on paritalo, toinen pakkohuutokaupasta ostettu rintamamiestalo, josta piti tulla perheelle kesämökki.

"Mutta kaksi kesää siellä riitti. En ollutkaan yhtään mökki-ihminen, joten sekin on nyt vuokralla", Antikainen sanoo.

Asuntosijoittaminen on Antikaisesta yksinkertaisesti kivaa.

"Se on joustava paketti, sillä työn määrää voi itse säädellä. Kun on pieniä lapsia ja vähän aikaa, voi asuntoon etsiä pitkäaikaisen vuokralaisen. Jos taas haluaa panostaa enemmän, voi asunnon laittaa lyhytaikaiseen vuokraukseen."

Antikainen haluaa siirtää talousosaamista myös lapsilleen. Taloudellinen ajattelu kulkeekin monella tavalla perheen arjessa mukana.

"Haluan lasten oppivan, että tuloja on hyvä olla enemmän kuin menoja ja että pitää olla puskuri pahan päivän varalle. Tämä perusjärki pitää saada kaikille päähän. Jos



ANTIKAINEN EI HALUNNUT KASVATTA A KILTTEJÄ LAPSIA, JOTKA EIVÄT USKALLA KERTO A MIELIPIDETTÄÄN.

oma kulutusmalli on toisinpäin, eli kuluttaa enemmän kuin tienaa, se on mielenterveydelle ihan hirveää."

Lisäksi Antikainen haluaa äitinä opettaa, että kaikki voivat mokata, myös taloudellisesti.

"Minulle voi kertoa ihan kaiken, ja äitinä haluan tarvittaessa auttaa aina."

"nks meillä mansikoita?"
"Älä lähe enää mihinkään. Kohta syödään."
"Äiti mua sattuu! Missä se kutinarasva on?!"

"Äiti, nää on ne skeittihousut mitä mä haluan, kato! Ne maksaa vaan 75 euroa."

"Äiti, Syksy polttaa kumia!"

"En polttanu!!"

Lyhytkin vierailu paljastaa, että nykyään Antikaisten talossa riittää ääntä, ovien pauketta, huutoa, silittämistä ja kainaloon ottamista. Välillä haastatteluun on vaikea keskittyä, kun keskeytyksiä satelee joka puolelta.

7-vuotias Peppi kantaa näytille sifonkimekkoja, joista pitää valita kaunein. 11-vuotiasta Syksyä on pistänyt ampainen, kaksoissisarus Lumi haluaa lähteä kaupungille, 13-vuotias Niila kaippaa uimaan kavereiden kanssa. 17-vuotias Aapo pelaa suljetun oven takana. Välillä Antikainen ponkaisee sohvalta ylös. "Mitä ne nyt keksivät?"

Talossa todella riittää elämää aamusta iltaan. Aika hengästyttävää, voisi moni ajatella.

Onkoviiden lapsen kasvattaminen yksin tuntunut koskaan kuormittavalta?

Antikainen miettii pitkään. Pelkoa ja epävarmuutta on ollut silloin, jos joku lapsista on ollut sairas. Pepillä todettiin syntymän jälkeen rakenteellinen sydänvika, ja sydänleikattiin vajaan vuoden ikäisenä vuonna 2016. Se oli hetki, jonka kuvailuun Antikaisen on vieläkin vaikea löytää sanoja.

"Rakkaus lapseen on valtavan voimakas. Oman lapsen

menettämisen pelko oli niin kauhea kokemus, että päätin tuolloin, että jos Peppi siitä selviää, en enää koskaan valita mistään.”

Nyt, kun aikaa on kulunut, näkee Antikainen kokemuksessa etenkin kiitollisuutta suomalaista sairaanhoitoa kohtaan. Joskus, jos hän saa itsensä kiinni valittamisesta, hän muistaa päätöksensä sairaalassa.

Kysymys on ehkä siitä, miten vastoinkäymisiin suhtautuu, hän miettii. Haastavuuden toinen puoli voi olla antoisuus.

Nyt kotona on viisi villiä ja äänekästä lasta, mutta se on juuri sitä, mistä hän on aina haaveillut. Hän ei ole halunnut kasvattaa kilttejä lapsia, jotka eivät uskalla kertoa mielipidettään.

Itsellisyys on ollut oma valinta, eikä arki siksi tunnu haastavalta. Itsellisestä äitydestä hän sanoo olevansa ylpeä ja onnellinen.

”Meillä on kaikki, mitään ei puutu.”

Jos arki muuttuisi kuormittavaksi, pitäisi ottaa ulkopuolista apua, hän miettii. Antikaisella on turvallisuudenhakuisena aina varasuunnitelma kaikkeen.

”Mietin valmiiksi, mistä saamme apua missäkin tilanteessa. Jos tulee oksennustauti, mistä saan siivous- ja kauppa-apua? Ensimmäiseksi ostaisin siivouspalvelun tai valmisruokapalvelun. Pyykinpesunkin voisi ulkoistaa.”

Aina suunnitelmat eivät toimi.

”Kun oksennustauti tuli, mikään ei mennyt suunnitelmien mukaan, vaan itse siivosin ja pyykkäsin samalla kun oksensin.”

Kotiäitinä järjestelmällisyys, rutiinit ja tietynlainen rentous ovat kaiken ydin. Aamuisin Antikainen miettii nopeasti päivän ruoan. Pakkasessa on kaikki tarvittava, joskus jopa maitoja, jotta kaupassa tarvitsisi käydä mahdollisimman harvoin.

Valmisruoka on arjen suurin helpottaja, vaikka Antikainen mielellään tarjoaisikin lapsilleen terveellistä kasvisruokaa. Se ei vain ole vielä onnistunut.

Eikä kaiken tarvitse todellakaan olla täydellistä, hän miettii. Kotihommissa toimivat viikkolistat. Jokainen perheenjäsen tyhjentää vuorollaan astianpesukoneen ja ulkoiluttaa kerran päivässä koirat.

VASTAUS IKUISEEN VAUVAKUUMEESEEN ON LÖYTÖNYT SIJAIS- PERHETOIMINNASTA.

Kirsikka Antikainen kokee, ettei hän ole joutunut tekemään urhauksia haaveidensa eteen.

Ystävät ovat Antikaiselle tärkeä tukiverkko. Heiltä hän kysyy mielipidettä elämän isoihin ja pieniin kysymyksiin. Voinko ottaa pupun? Suostunko haastatteluun? Sopivatko uudet silmälasit minulle?

”Ystävät rohkaisevat ja sanovat ’kyllä ehdottomasti!’ On tärkeää, että lähellä on sellaisia ihmisiä, jotka kannustavat ja uskovat minuun.”

Päivisin, kun lapset ovat koulussa, Antikaisella on viisi tuntia omaa aikaa. Siitä tunti kuluu kahvitteluun, toinen tunti pikasiivoukseen ja ”hörhöilyyn”, 20 minuuttia ruoan miettimiseen ja ruoan kaiveluun pakkasesta.

Loppuaika on varattu omiin projekteihin: lukemiseen, neulomiseen ja koirien rapsutteluun.

Rovaniemellä arki sujuu, Antikainen miettii. Kaikki on lähellä. Lapset harrastavat samoja asioita, ja kun joku lähtee laskettelemaan, muutkin lähtevät. Naapurustosta saa usein kyydin, sillä kaikki liikkuvat suunnilleen samoihin suuntiin.

Palataan vielä Antikaisen vauvakuumeeseen – senimittään jatkuu edelleen.

Vastaus on löytynyt sijaisperhetoiminnasta. Lapsettomuushoitojen aikana Antikainen oli miettinyt kaikki vaihtoehdot sijaisäitydestä adoptioon. Ajatus sijaisperheenä toimimisesta jäi Antikaisen mieleen häilymään myös sen jälkeen, kun hän sai omia lapsia.

Kun kuopus aloitti esikoulun, Antikainen huomasi, että hänellä oli yhtäkkiä käsissään tyhjää aikaa, johon hän kaipasi jotain uutta. Taas ystävä kannusti hyppäämään suoraan syvään päätyyn ja kokeilemaan päivystystoimintaa kiireellistä sijoituspaikkaa tarvitseville lapsille.

Nyt Antikainen on ollut puolitoista vuotta mukana päivystystoiminnassa. Lapsia on tullut tuona aikana useita, vauvoista isompiin lapsiin, ja he ovat viipyneet perheessä muutamista päivistä kuukausiin. Päivityspuhelin saattaa soida milloin vain. Yleensä keskellä yötä.

Aiemmin Antikainen tosin empi, olisiko heidän hyvin äänekäs, yhden vanhemman perheensä sopiva sijaisperheeksi.

Kävi ilmi, että se on juuri täydellinen, sillä sijaisperheitä tarvitaan monenlaisia. Antikaisen isommat lapset ovat ottaneet sijaislapset siipiensä suojaan pihaleikeissä, ja miehen puuttuminen perheestä saattaa jopa tuoda jollekin lapselle turvaa, Antikainen pohtii.

Antikainen on uudesta elämänvaiheesta innoissaan. Sijaisvanhemmuus on hänen oma juttunsa. Se on tuonut



SIJAISVANHEMMUUS ON TUONUT ANTIKAISEN ELÄMÄÄN UUDEN MAAILMAN.

elämään uuden maailman. Vaihtelevaa, hirveän mielenkiintoista, hyvin erilaista kuin mikään aiemmin, hän kuvailee.

”Vaikka olen ihan noviisi ja kaikki menee tunteisiin, olen saanut olla hyödyksi ja saanut onnistumisen kokemuksia. On uniikkia saada kokea vauvajuttuja, vaikka omat lapset ovat ohittaneet vauvaiän”, hän sanoo.

Lapsilleen hän haluaa näyttää, miten tärkeää on, että äidillä on myös omia juttuja ja kiinnostuksen kohteita, jotka eivät liity omiin lapsiin.

Hiljattain Antikainen sai kaupungin arvonnassa ton-

tin, jolle voisi rakentaa hieman isomman talon perheelle. Nykyinen on hieman liian pieni, eikä kaikille riitä omaa huonetta.

Uuteen mahdolliseen taloon hän on arkkitehtinä kaa-vaillut kahta kerrosta. Ylemmästä kerroksesta näkisi vaaran laelle.

Talon oheen voisi tulla erillinen studio, jota voisi käyttää ”perhe perheessä” -tukimuotona: studioon voisi muuttaa asumaan joku nuori äiti, joka tarvitsisi tukea vauvan kanssa. Sellaista tukimuotoa ei tosin ole vielä Rovaniemellä tarjolla – mutta ehkä joskus voisi olla.

Antikainen kokee, ettei ole joutunut tekemään unelmiensa eteen erityisempiä urhauksia. Tulevaisuudelta hän kertoo toivonsa vain hyvää arkea.

”En ole koskaan mitään muuta halunnut kuin olla kotona ja nauttia tästä matkasta. Vastakohtana suurperheelle olisi ollut kuluttaa rahaa itseän, syödä kalliisti ja matkustella, mutta minulle se olisi ollut painajaisista, joka ei olisi tehnyt minua onnelliseksi.”

Antikainen toivoo, että hänen lapsensakin uskaltaisivat haaveilla ja tehdä töitä unelmiensa eteen – päämäärätietoisesti, mutta täydellisyyttä tavoittelematta. ■